

Os oes gennych chi unrhyw gwestiynau, ymholiadau, neu os oes angen mwy o wybodaeth arnoch, cysylltwch â Chanolfan Gymru ar gyfer Gwefus a Thaflod Hollt:

Rhif Ffôn: (01792) 703810

Dydd Llun i Ddydd Gwener (ac eithrio gwyliau banc)

8.30am i 4.30pm

Mae peiriant ateb y tu allan i oriau gwaith ar gael

Mae system ar-alw yn cael ei gweithredu ar benwythnosau ac ar wyliau banc gan y Nyrs Arbenigol Clinigol

Mae Ward M — 01792 618891— ar gael 24/7 fel rhif cyswllt amgen

E-bost: SBU.CleftEnquiries@wales.nhs.uk

Bwrdd Golygyddol: 1058
Dyddiad Cyhoeddi: Mehefin 2016
Fersiwn: 2
Dyddiad Adolygu: Chwefror 2021
Dyddiad Adolygu Nesaf: Chwefror 2023
Awdur: Tîm Gwefus a Thaflod Hollt,
Canolfan Cymru ar gyfer Gwefus a Thaflod Hollt

GIG
CYMRU
NHS
WALES

Bwrdd Iechyd Prifysgol
Bae Abertawe
Swansea Bay University
Health Board

Cyngor Cyn ac Ar Ôl Atgyweirio Gwefus Hollt

Y Ganolfan Gymraeg i
Wefus a Thaflod Hollt
The Welsh Centre for
Cleft Lip & Palate

Ysbyty Treforys, Abertawe, SA6 6NL

<https://bipba.gig.cymru/ysbytai/a-y-gwasanaethau-ysbyty/canolfan-cymru-ar-gyfer-gwefus-a-thaflod-hollt/>

Gyda diolch i'r Timau Gwefus a Thafod Holtt ym
Mryste a Nottingham sydd wedi ein helpu i wella
ein taflen wybodaeth.

Mae'r daflen hon wedi'i chynllunio i'ch cyngori chi am y gofal y bydd eich babi yn ei dderbyn pan fydd yn dod i mewn i'r ysbyty i dderbyn atgyweiriad ar ei wefus hollt, a'r gofal bydd eich babi yn ei dderbyn yn dilyn ei lawdriniaeth.

Derbyniad

Bydd eich babi yn cael ei dderbyn i Ward M yn Ysbyty Treforys ar fore ei lawdriniaeth am 7:30am. Yn fuan ar ôl iddo gyrraedd y ward, byddwch chi'n cael eich gweld gan Bediatrydd, Anesthetydd, a'r Llawfeddyg Taflod Holtt. Hefyd, tynnir lluniau o'ch babi. Bydd eich babi yn aros yn yr ysbyty am 2 noson; noson y llawdriniaeth a'r noson ganlynol. Os bydd eich plentyn yn bwyta, yn yfed, ac yn delio â'r poen yn iawn a'ch bod chi'n hapus gyda phopeth, yna mae'n debygol y bydd eich plentyn yn cael ei ryddhau gartref. Weithiau, bydd angen i blant gael mwy o amser i adfer, a byddan nhw'n aros yn yr ysbyty am drydedd noson.

Mae lle i un rhiant aros dros nos ar y ward.

Ward M — Gwybodaeth Gyffredinol

Mae Ward M yn ward ar gyfer arbenigeddau llawfeddygol gyda 20 o welyau ynddi. Mae'r plant yn amrywio o fabanod i'r glasoed.

Mae yna gegin fach i rieni gydag oergell a meicrodon lle gallwch chi baratoi diodydd neu fwyd.

Ymweld:

Ymweliadau agored i rieni. Ymweliadau rhwng 2pm i 7pm i berthnasau.

Tynnu lluniau:

Rydym yn deall yr hoffech dynnu lluniau o'ch babi. Rydym yn gofyn am ddisgresiwn wrth wneud, ac yn gofyn i chi beidio â thynnu lluniau o blant eraill neu staff y ward heb eu caniatâd.

Siaradwch â'r staff os oes gennych unrhyw bryderon neu gwestiynau.

Beth i ddod gyda chi

- Dillad cyfforddus i'ch babi (e.e. dillad sy'n agor yn y blaen) a dillad cyfforddus i chi.
- Pethau ymolchi
- Llaeth babi
- Poteli a thethau. Mae'r ward yn sterileiddio gyda dŵr oer ac mae'r tanciau hyn ar gael ar y ward.
- Brws potel
- Hoff degan/cysurwr
- Clytiau
- Meddyginiaethau

Bwydo eich babi cyn ac ar ôl llawdriniaeth

Cyn y llawdriniaeth, dylech chi fwydo eich babi yn arferol. Bydd yr Anesthetydd yn eich cynghori ar yr adeg orau i roi'r ddiod olaf i'ch babi cyn ei lawdriniaeth. Caiff hwn ei gyfrif yn ôl yr amser bydd y babi yn cael ei lawdriniaeth, a bydd yn wahanol i bob claf. Fel arfer, mae'n golygu colli allan ar un pryd bwyd, ond mae'n bwysig cael bola gwag wrth dderbyn anestheteg ar gyfer y llawdriniaeth. Peidiwch â phoeni, mae trwyth mewnwythiennol yn cael ei roi'n rhyngweithiol i roi hylifau a allai fod wedi cael eu hepgor.

Pa mor fuan ar ôl y llawdriniaeth y bydda i'n/byddwn ni'n gallu gweld ein babi?

Unwaith i'ch babi ddeffro o'r anestheteg, bydd nyrs staff y ward yn mynd â chi i nôl eich babi o'r ystafell adfer theatr y bydd yn deffro ynddi.

Pa mor wahanol bydd fy mabi yn edrych?

Mae hyn yn unigryw i bob un babi; cofiwch mai eich babi chi o hyd sydd yno, ac ymhen amser byddwch chi'n ymaddasu i'w olwg newydd. Os byddwch chi'n ei chael hi'n anodd dod i delerau â hyn, siaradwch â'ch Arbenigwr Nyrsio neu Lawfeddyg gan ein bod ni yno i'ch cynorthwyo gyda hyn. Bydd ychydig o chwyddo ar ôl y llawdriniaeth a fydd yn cynyddu dros y 24-26 awr gyntaf. Wedyn bydd yn lleddfu'n raddol dros yr wythnosau nesaf.

Diogelwch wrth ryddhau gartref

Mae'n bwysig cadw eich babi'n ddiogel ac yn gyfforddus ar ei daith gartref.

Mae'r llawdriniaeth ar eich babi wedi newid ei lwybr anadlu (fel yr esboniwyd i chi yn ystod eich arhosiad), ac felly o'r herwydd, mae'r rhaid cymryd camau gofalu ychwanegol wrth deithio gyda'ch babi dros y pythefnos nesaf, yn dilyn rhyddhau gartref.

Sicrhewch fod eich babi yn gadarn yn ei sedd gar, gyda'i ben yn gorffwys ar safle niwtral neu safle anadlu. Ddylai pen y babi ddim rollo ymlaen (gall hyn atal ei lwybr anadlu yn dilyn y llawdriniaeth).

Sicrhewch fod oedolyn yn eistedd drws nesaf i'ch babi wrth deithio fel y gall addasu ei safle os oes angen.

Gall gymryd sawl wythnos i'r chwyddo o ganlyniad i'r llawdriniaeth leddfu, felly cymerwch ofal ychwanegol yn ystod y cyfnod hwn.

Apwyntiad Dilynol

Byddwch chi'n derbyn galwad ddilynol gan y Nyrs Arbenigol ar gyfer Gwefus a Thaflod Holtt yn yr wythnos yn dilyn yr llawdriniaeth. Wedyn, bydd gennych apwyntiad yn Ysbyty Treforys gyda Nyrs oddeutu 4-8 wythnos wedi'r llawdriniaeth. Yn yr apwyntiad hwn, rhoddir eli Dermatix i chi, a bydd rhaid i chi ei roi ar wefus eich babi a'i dylino dwy waith y dydd. Bydd y nyrs yn dangos i chi sut mae gwneud hyn.

Bydd angen i chi amddiffyn craith gwefus eich babi rhag yr haul gan ddefnyddio eli haul â ffactor uchel.

Gofalu am glwyf yn dilyn llawdriniaeth

Bydd angen i wefus a thrwyn eich babi gael eu glanhau:

- Rhowch y Faselín/Chloramphenicol ar eich babi hanner awr cyn i chi am lanhau'r geg/wyneb. Mae'r Faselín yn meddalun unrhyw grach/gwaed sych, ac yn ei gwneud hi'n haws cadw'r pwyth yn lân.
- Glanhewch ei wefus/drwyn pedair gwaith y dydd gyda dŵr berw sydd wedi oeri gan ddefnyddio ffon gotwm Unwaith i chi fynd gartref, mae dwy waith y dydd yn ddigon.
- Mae'r pwythau'n gallu hydoddi a byddant yn cwmpo allan ar ôl 2-3 wythnos.

Haint

Bydd haint yn y clwyf yn gofyn am sylw prydlon ac efallai bydd angen cwrs o wrthfotigau. Dyma'r arwyddion i gadw llygad allan amdanynt:

- Tymheredd uchel a theimlo'n sâl
- Amharodrwydd i fwydo
- Chwydu a charthion rhydd
- Cochni a chwyddo o gwmpas y wefus
- Arogl neu redlif/crawn o'r clwyf

Os oes unrhyw un o'r symptomau hyn yn amlwg, ffoniwch ni—fel arfer rydym yn argymhell eich bod chi'n ymweld â'ch meddyg teulu, ond weithiau rydym yn gofyn i chi ddod nôl i'r ysbyty.

Pa mor fuan ar ôl y llawdriniaeth y galla i roi bwyd i fy mabi?

Unwaith i'ch babi fod yn ddigon effro, anogir i chi roi bwyd iddo/iddi. Bydd staff nyrsio yno i'ch goruchwyllo a'ch cynorthwyo ar yr adeg hon.

Weithiau bydd y babi ond yn cymryd maint bach i ddechrau, gan fod y wefus yn ddi-deimlad ac felly dydy'r babi ddim yn gallu teimlo unrhyw beth. Bydd hyn yn lleddfu dros amser, ac yn raddol bydd eich babi'n bwydo'n arferol.

Nid oes raid rhuthro eich babi, bydd yn cymryd bwyd pan fydd yn barod. Wrth fynd gartref, hoffem i'ch babi gymryd oddeutu $\frac{3}{4}$ o'i fwyd arferol yn ei amser arferol dros gyfnod o 24 awr.

A fydd fy mabi'n gallu anadlu'n iawn?

Mae babanod o dan 6 mis oed yn anadlu drwy eu trwynau. Mae'r llawdriniaeth wedi gwneud hyn yn llai, a bydd chwyddo o ganlyniad. Rydym yn codi pen y crud i helpu i leihau'r chwyddo.

A fydd fy mabi yn gallu defnyddio cysurwr/dymi?

Ceisiwch osgoi hyn os yw'n bosibl, fodd bynnag, peidiwch ag osgoi hyn os bydd yn gwneud i'r babi deimlo'n drist. Os mae'r babi yn ddibynnol ar hyn, ceisiwch dorri ar hyn cyn y llawdriniaeth. Mae'n well i'r cyfnod gwella ac iechyd deintyddol.

A fydd fy mabi mewn poen?

Bydd eich babi wedi cael Anestheteg Leol (LA) ar ei wefus, a bydd wedi derbyn meddyginiaethau poen eraill wrth iddo gysgu. Weithiau gall eich babi ddrysu wrth ddiuno ond bydd yn hyn lleddfu. Yn yr ysbyty, bydd eich babi yn cael Oramorph (morffin) os oes angen, a pharasetamol ac ibuprofen yn rheolaidd.

Rhaid i'ch babi beidio â chael morffin am o leiaf 12 awr cyn cael ei ryddhau gartref. Bydd rhaid i chi barhau i roi parasetamol ac ibuprofen yn rheolaidd gartref.

Cyngor lleddfu poen — Sut gallaf i gadw fy mabi yn gyfforddus?

Drwy roi meddyginiaethau lleddfu poen yn rheolaidd ar ôl y llawdriniaeth.

Rhowch barasetamol yn rheolaidd i'ch babi pedair gwaith y dydd. Rhowch ibuprofen i'ch babi tair gwaith y dydd. Dylid rhoi ibuprofen gyda/ar ôl cael llaeth oherwydd y gall achosi llid ar leinin y stumog. Dylai'r ddwy feddygyniaeth hon gadw eich plentyn yn gyfforddus.

Gwiriwch eich bod yn deall y cyngor cyn gadael yr ysbyty. Os nad ydych yn siŵr, gofynnwch i aelod o staff.

Sut byddaf i'n gwybod os yw fy mabi'n teimlo poen?

Gall fod yn anodd sylwi pan fydd babi'n teimlo poen gan y gall babanod grïo am sawl rheswm, e.e. mae eisiau bwyd arnynt.

Dyma ychydig o arwyddion y gall eich plentyn fod yn teimlo poen:

- Crïo
- Ni allwch ei gysuro
- Dydy'r plentyn ddim yn derbyn bwyd/Mae'r plentyn yn gwrthod bwyd
- Dydy'r plentyn ddim yn gallu setlo i fynd i gysgu

Ar gyfer lleddfu poen gartref—ticiwch ar ôl rhoi pob dos i'ch atgoffa chi pryd y rhoddwyd y feddyginiaeth

Parasetamol – Rhowch yn rheolaidd

	BORE	HANNER DYDD	NOSWAITH	GYDA'R NOS
Diwrnod 1				
Diwrnod 2				
Diwrnod 3				
Diwrnod 4				
Diwrnod 5				

Ibuprofen – Rhowch yn rheolaidd

	BORE	PRYNHAWN	GYDA'R NOS
Diwrnod 1			
Diwrnod 2			
Diwrnod 3			
Diwrnod 4			
Diwrnod 5			